

Sygn. akt I USK 488/21

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z odwołania Przedsiębiorstwa Budowlanego „R.”
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
z udziałem zainteresowanego J. K.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 29 czerwca 2022 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 10 marca 2021 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 marca 2021 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) zmienił wyrok z dnia 19 kwietnia 2017 r., V U (...), Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. i oddalił odwołanie oraz zasądził od Przedsiębiorstwa Budowlanego "R." Sp. z o.o. w K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. zwrot kosztów postępowania za obie instancje.

Od wyroku Sądu drugiej instancji skargę kasacyjną wniósł odwołujący się, zarzucając naruszenie: 1) art. 382 w związku z art. 387 § 2¹ pkt 1 i art. 282 § 1 w związku art. 391 k.p.c.; 2) art. 627 w związku z art. 65 oraz art. 734 § 1 i art. 750 k.c.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił jej oczywistą zasadnością, wynikającą z naruszenia przez Sąd Apelacyjny art. 382 k.p.c. przez dokonanie własnych ustaleń faktycznych, a na ich podstawie oceny prawnej, z pominięciem części dowodów przeprowadzonych przez Sąd pierwszej instancji, bez wyjaśnienia przyczyny pominięcia tych dowodów; a także z naruszenia art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. przez brak w uzasadnieniu powołania dowodów, na których Sąd Apelacyjny się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Mając powyższe na uwadze, skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...) wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania. Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Nie przysługuje od każdego orzeczenia sądu drugiej instancji, które nie satysfakcjonuje strony skarżącej. Wnosi się ją do Sądu Najwyższego od prawomocnego wyroku poza tokiem instancji. Jej przyjęcie do merytorycznego rozpoznania musi być uzasadnione istotnym interesem publicznym, w szczególności potrzebą dokonania wykładni przepisów, które jeszcze nie doczekały się sądowej interpretacji albo wywołują wątpliwości interpretacyjne, rozstrzygnięciem istotnych zagadnień prawnych, zwłaszcza o charakterze precedensowym, dotychczas nierozważanych przez Sąd Najwyższy, wreszcie wyeliminowaniem orzeczeń oczywiście i rażąco wadliwych. Wniesienie skargi kasacyjnej doznaje istotnych ograniczeń, pozwalających Sądowi Najwyższemu na wstępną selekcję spraw, które będą merytorycznie rozpoznane (tzw. przedsąd).

Wymagania konstrukcyjne skargi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c., nakładając na skarżącego między innymi obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje

istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy w ramach tzw. przedsądu bada tylko powołane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym. Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałaby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta "oczywistość" i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego

oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Skarżący nie spełnił opisanych oczekiwań co do wymagań konstrukcyjnych skargi kasacyjnej. W ocenianym wniosku podejmuje on próbę wykazania, że poczynione w sprawie ustalenia faktyczne nie uwzględniają istotnej części materiału dowodowego (zarzucając zaskarżonemu wyrokowi kwalifikowaną postać naruszenia art. 382 k.p.c., co ujawniło się w postaci braków uzasadnienia świadczących o naruszeniu art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c.). Jednakże lektura pisemnych motywów zaskarżonego wyroku takich uchybień nie potwierdza. Sąd Apelacyjny przeanalizował na nowo cały zgromadzony materiał dowodowy i stosownie do art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. jednoznacznie określił, którym dowodom dał wiarę, a które uznał za niewiarygodne. Następnie, po rekonstrukcji stanu faktycznego z wykorzystaniem zasady swobodnej oceny dowodów uznał, że w przedmiotowej sprawie sporne umowy nie mogły zostać zakwalifikowane jako umowy o dzieło, lecz jako umowy o świadczenie usług, do których stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Sąd drugiej instancji przeanalizował zarówno zeznania świadków, jak i dokumentację projektową dołączoną do spornych umów. Doprowadziło to do stwierdzenia, że skarżący przy wykonywaniu umów korzystał nie tylko z całego zaplecza technicznego ale także z pomocy pracowników zatrudnionych przez firmę R..

J. K. w skardze kasacyjnej próbuje podważyć te ustalenia. Niemniej jego twierdzenia stanowią jedynie polemikę z dokonanymi przez Sąd Apelacyjny ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów. Ocena dowodów niezgodna z

oczekiwaniami strony nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 382 k.p.c. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2010 r., II UK 98/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 20). Powołanie w podstawie skargi kasacyjnej zarzutu naruszenia art. 382 k.p.c. byłoby usprawiedliwione tylko wtedy, gdyby skarżący wykazał, że Sąd drugiej instancji nie tylko bezpodstawnie nie uzupełnił postępowania dowodowego albo pominął zebrany materiał dowodowy, ale także że takie uchybienia mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Potencjalny kasacyjny osąd takiej podstawy skargi kasacyjnej wymagałby postawienia zarzutu pogwałcenia art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 278 i następne w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., czego w skardze kasacyjnej zabrakło (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 1999 r., II CKN 100/98, OSNC 1999 nr 9, poz. 146).

Sąd Apelacyjny nie uchybił więc, a już w szczególności nie uchybił w sposób kwalifikowany przepisom postępowania powołanym przez skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.